

9. System przyrodniczy miasta

Zieleń miasta Gdańska stanowią: Lasy Państwowe z wydzielonym objętych statutem Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym z otuliną, Lasy Komunalne, Pas Nadmorski, Założenia Dworsko-Parkowe, parki zieleńce, skwery, tereny rekreacyjno - wypoczynkowe, ogródki działkowe, zieleń przyuliczna i osiedlowa a także użytki zielone (łąki, pastwiska).

Najbardziej optymalnym układem zieleni w mieście jest połączenie istniejących fragmentów zieleni o znaczących walorach przyrodniczych w ciąg terenów zielonych. Przesłanką do zapewnienia takiej ciągłości jest naturalne ukształtowanie, rzeźba terenu oraz konieczność wyznaczenia połączeń - korytarzy ekologicznych pomiędzy istniejącymi fragmentami zieleni. To składa się na system przyrodniczy miasta.

9.1 Ogólna charakterystyka systemu przyrodniczego.

Największy kompleks zieleni stanowią Lasy Oliwskie. W większości są własnością Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Gdańsk, obręb Oliwa), jedynie ich wschodnie obrzeża stanowią Lasy Komunalne Gdańska. Bogate ukształtowanie powierzchni terenu sprzyja znacznemu zróżnicowaniu siedlisk i roślinności. Występuje tu grupa rzadkich i chronionych gatunków roślin, jak np.: *wawrzynek wilczełyko* (*Daphne mezereum*), *widłak jałowcowaty* (*Lycopodium annotinum*), *konwalia majowa* (*convallaria majalis*), *kruszyna pospolita* (*Frangula alnus*), *marzanka wonna* (*Asperula odorata*).

W cienistych i chłodnych rozcięciach erozyjnych krawędzi wysoczyzny rosną gatunki w swoim występowaniu związane z terenami gór i pogórzy. Są to m.in. *podrzeń żebrowiec* (*Blechnum spicant*) i *tojad dziobaty* (*Aconitum variegatum*) objęte ochroną całkowitą. Stwierdzono występowanie *kuny domowej* (*Martes foina*), *kuny leśnej* (*Martes martes*), *łasicy* (*Mustela nivalis*), *gronostaja* (*Mustela erminea*), *lisa* (*vulpes vulpes*), *jeża* (*Erinaceus concolor*), a z ptaków m.in. *kruka* (*Corvus corax*) i *myszolowa* (*Buteo buteo*). Najcenniejsze fragmenty lasu w obrębie Gdańska są chronione poprzez powołany rezerwat przyrody "*Źródlika w Dolinie Ewy*".

Zmiany użytkowania w najmniejszym stopniu objęły Żuław Gdańskich licząc także tereny położone na Wyspie Sobieszewskiej. W tych rejonach przeważają tereny zielone, użytki i pola orne.

Rozległe obszary wysoczyzny w rejonie Maciek, Łostowic, Szadółek, Kokoszek, Rębiechowa, Klukowa, Nowego Świata to głównie obszary rolnicze, niewielkie, izolowane powierzchnie zajmują łąki i pastwiska. Położone w dolinach małych cieków razem z ciągami zadrzewień i zakrzaczeń stanowią naturalne ciągi zwartej roślinności z ostoją specyficznej fauny płazów, gadów i drobnych ssaków. Wśród pól występują niewielkie enklawy leśne. Największy kompleks leśny w tym rejonie znajduje się na południe od Smęgorzyna i stanowi fragment lasów otomińskich.

Główne ciągi przyrodnicze na obszarach zainwestowanych związane są z ciekami przepływającymi przez miasto. Wymienić należy przede wszystkim Potok Oliwski, Strzyżę, Kanał Raduni, Motławę, Optyw Motławy, Czarną Łachę. Wzdłuż koryt ciągną się wąskie pasy fragmentarycznie wykształconych zbiorowisk ziołoroślowych i szuwarowych z udziałem gatunków łąkowych i często ruderalnych.

Wyróżnia się tutaj Potok Oliwski przepływający przez kilka drobnych zbiorników wodnych, w znacznej części swojego przebiegu przecinający tereny zielone oraz otoczony przez zieleń nie urządzonej Optyw Motławy. Niekiedy w wodach wolno płynących rozwijają się zbiorowiska roślin zanurzonych, o liściach pływających jak np.: wzdłuż koryt Motławy i Czarnej Łachy.

Na obszarach zabudowanych w skład systemu przyrodniczego miasta wchodzi głównie tereny zieleni urządzonej. Szczególne znaczenie posiadają tutaj duże obszary parkowe jak: Park Jelitkowski, Park Oliwski, Park Oruński, tereny parkowe wzdłuż Al. Grunwaldzkiej we Wrzeszczu a także cmentarze. Stanowią one nie tylko miejsce wypoczynku dla mieszkańców Gdańska, ale razem z fragmentami zieleni nie urządzonej decydują o funkcjonowaniu Środowiska przyrodniczego miasta.

W skład terenów zielonych wchodzi tereny leśne, zieleń miejska i ogrody działkowe, które zajmują powierzchnię ogółem:

Tereny leśne	4.618,00 ha
Tereny zieleni rekreacyjno-wypoczynkowej	530,00 ha
Ogrody działkowe	957,00 ha

Razem	6.105,00 ha

Na jednego mieszkańca aglomeracji gdańskiej przypada ogółem 132,4 m² zieleni w tym:

100,2 m² powierzchni terenów leśnych, oraz ok. 32 m² zieleni (tereny zieleni + ogródki działkowe), zgodnie z ww. wykazem (stan na 31.12.2004 r.)

9.2 Kluczowe obszary w systemie przyrodniczym gminy miasta Gdańska.

- Lasy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - Lasy Oliwskie,
- Kompleks terenów zielonych między Jelitkowem a Brzeżnem,
- Pas plaży i wydm między Jelitkowem a Świbnem,
- Tereny zieleni wzdłuż Potoku Oliwskiego,
- Kompleksy leśne Stogów i Wyspy Sobieszewskiej,
- Tereny muraw i szuwarów w części przemysłowej Stogów,
- Lasy komunalne okolic Wrzeszcza,
- Żarnowczyska poligonu wojskowego w okolicy Jasienia,
- Lasy otomińskie,
- Zróżnicowana roślinność strefy krawędziowej wysoczyzny nad Żuławami,
- Łąki i szuwały nad Martwą Wisłą i Wisłą Śmiałą,
- Żuławy Wiślane,
- Enklawy zbiorowisk naturalnych w obszarach rolniczych wysoczyzny.

9.3. Formy, obszary i obiekty chronionej przyrody występujące na terenie Gdańska.

9.3.1. Park Krajobrazowy

Park Krajobrazowy (wg ustawy o ochronie przyrody z 1991 r.) to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania.

Trójmiejski Park Krajobrazowy utworzony w 1979 roku jako drugi w województwie gdańskim i jeden z pierwszych w Polsce parków krajobrazowych. Przedmiotem ochrony jest specyficzna rzeźba terenu oraz szata roślinna. Powierzchnia TPK w granicach Miasta Gdańska wynosi 2.450 ha, otulina wynosi 903 ha.

Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego z 8 listopada 1994 r. (Dz.Urz.Woj.Gdańskiego nr 27, poz. 139 z 1994r.) szczegółowo określa przebieg granic parku i otuliny (wprowadzając korekty) oraz wprowadza nowe zakazy, ograniczenia i obowiązki na terenie parku zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Przygotowywany jest plan ochrony TPK.

9.3.2. Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie Gdańska istnieją trzy obszary chronionego krajobrazu utworzone pod koniec 1994 r. /Dz. Urz. Woj. Gdańskiego nr 27, poz. 139 z 1994/

Obszar Chronionego Krajobrazu Wyspy Sobieszewskiej /pow. 1.228 ha/ obejmuje fragment Mierzei Wiślanej na całej jej szerokości. Najcenniejsze fragmenty objęte są ochroną rezerwatową (rezerwaty Ptasi Raj i Mewia Łacha).

Obszar ten stanowi fragment ważnego przymorskiego ciągu zieleni Gdańska oraz regionalnego systemu przyrodniczego strefy nadmorskiej rejonu Zatoki Gdańskiej.

Od strony wschodniej - przez Przekop Wisły - graniczy z otuliną Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana (województwo warmińsko-mazurskie) i położoną na jej terenie elbląską częścią rezerwatu Mewia Łacha, natomiast od strony południowej obszar graniczy bezpośrednio z Obszarem Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich.

Otomiński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny położone w granicach miasta Gdańska /pow. 1.762 ha/ i gminy Kolbudy. Obszar ten został wydzielony pod ochronę ze względu na zwarty kompleks leśny, który wraz z jeziorem Otomińskim jest miejscem intensywnej turystyki i rekreacji.

W granicach administracyjnie należących do Gdańska znajduje się północno-zachodnia część tego obszaru. Obejmuje on kompleks tzw. lasów smęgorzyńskich położonych pomiędzy terenami rolniczymi i zabudową osad (osiedli) Kiełpino Górne i Smęgorzyno (na północy) oraz Sulmin i Niestępowo (na południu). Najcenniejszy fragment Otomińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - wytopiskowe Jezioro Otomińskie wraz z otaczającymi je interesującymi zbiorowiskami buczyn i torfowiskami - znajduje się już poza granicami miasta Gdańska /gmina Kolbudy/.

Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich obejmuje całe Żuławy Gdańskie z wyjątkiem ich północno-zachodniego fragmentu zajętego przez tereny przemysłowo-składowe i zabudowę mieszkaniową Gdańska. W granicach miasta Gdańska znajdują się północne fragmenty tego obszaru o pow.1.051 ha.

Ochronie podlega charakterystyczny krajobraz kulturowy Żuław.

Niski płaski krajobraz deltowego odcinka doliny Wisły, kształtowany był w holocenie przez wody Wisły, a od XIII wieku również przy dużym udziale człowieka.

Cechą charakterystyczną obszaru jest obecność wielu cieków i bogatej sieci rowów melioracyjnych oraz związany z tym układ polderowy, jak również unikatowe w Polsce powierzchnie budowane przez namuły Wisły. Unikalne wartości gleb sprawiły, że Żuławy są użytkowane głównie rolniczo.

Teren jest bezleśny. Do cennych elementów przyrodniczych należą: względnie naturalne

i półnaturalne zbiorowiska łąkowe i szuwarowe, które zachowały się lokalnie wzdłuż cieków, rowów melioracyjnych i w starorzeczach oraz wszelkiego rodzaju zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne. W kulturowym krajobrazie Żuław mają one ważne znaczenie biocenotyczne i fitomelioracyjne.

9.3.3. Rezerваты przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody rezerwat przyrody jest obszarem obejmującym zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienione ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych.

Na obszarze Gdańska zostały do tej chwili utworzone trzy rezerваты przyrody:

Rezerwat przyrody Źródlika Ewy utworzony w 1983 roku zarządzeniem ministra (Monitor Polski nr 16 poz. 91 z 1983).

Rezerwat leśny utworzony celem **ochrony naturalnych zbiorowisk łągowych i ziołoroślowo-szuwarowych**. Rezerwat obejmuje fragment kompleksu leśnego Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego (na wysokości Oliwy) o powierzchni 12,04 ha.

W granicach rezerwatu znajduje się kompleks leśny i zbiorowiska Źródłiskowe występujące na stromych, wysokich (30 – 40 m) stokach, w dzień oraz w cyrkach Źródłiskowych jednego z rozcięć erozyjnych strefy krawędziowej, prowadzącego swym dnem wody Potoku Prochowego.

Występują tu zbiorowiska roślinne i flora charakterystyczne zarówno dla regionu, jak i obszarów podgórsko-górskich. We florze rezerwatu występuje kilka gatunków chronionych: *wawrzynek wilczełyko* (*Daphne mezereum*), *bluszcz pospolity* (*Hedera helix*), *listera jajowata* (*Listera ovata*), *marzanka wonna* (*Asperula odorata*), *konwalia majowa* (*Convallaria majalis*). O walorach rezerwatu decyduje również obecność we florze szeregu gatunków o charakterze podgórsko-górskim, takich jak: *dąbrówka kosmata* (*Ajuga genevensis*), *dzwonek pokrzywolistny* (*Campanula trachelium*), *wierzbowica bladuróżowa* (*Epilobium roseum*), *manna gajowa* (*Glyceria nemoralis*), *tojeść gajowa* (*Lysimachia nemorum*), *fiołek przedziwny* (*Viola mirabilis*), *olsza szara* (*Alnus incana*), *kozłek bżowy* (*Valeriana sambucifolia*), *przetacznik górski* (*Veronica montana*).

Rezerwat przyrody Ptasi Raj utworzony w 1959 roku rozporządzeniem ministra (Monitor Polski nr 100 poz. 535 z 1959 r.).

Rezerwat faunistyczny utworzony celem **ochrony ostoi ptactwa wodnego i błotnego**. Rezerwat Ptasi Raj położony jest u ujścia Wisły Śmiałej (po jej stronie prawobrzeżnej), na terenie Wyspy Sobieszewskiej. Powierzchnia rezerwatu wynosi 198,07 ha.

Roślinność rezerwatu ma charakter nieleśno-leśny. Główny charakter roślinności bezpośredniego otoczenia jezior nadają szuwały trzcinowe. Miejscami występują szuwały turzycowe. W części południowej rezerwatu występują kultury sosny i olszy czarnej. Na terenie mierzei występują pozostałości nieleśnej napiaskowej roślinności wydmowej – zbiorowiska wydmy białej i szarej. Ze względu na walory awifaunistyczne rezerwat ma znaczenie o randze międzynarodowej. Stożek ujściowy Wisły Śmiałej znajduje się na trasie wędrówek ptaków wodno-błotnych szlakiem południowobałtyckim. Ptaki znajdują tu dogodne siedliska dla wypoczynku oraz żerowania. Jest to także ważne zimowisko ptaków wodnych i miejsce łągowe niektórych rzadkich gatunków. Ptaki wykorzystują przede wszystkim lustro jeziora oraz tereny mierzei.

Najliczniejszą grupą ptaków występujących na jeziorze w okresie przelotów są różne gatunki kaczek właściwych i nurkujących oraz łabędzie i gęsi białoczelne. Mierzeja jest siedliskiem przede wszystkim różnych gatunków mew, rybitw i siewkowców (m.in. niełągowego biegusa zmiennego), także kormoranów, kaczek, gęsi i łabędzi. Na terenie rezerwatu gniazdują ostrogajady i sieweczki.

Rezerwat przyrody Mewia Łacha utworzony w 1991 roku zarządzeniem ministra (Monitor Polski nr 38, poz. 273 z 1991 r.).

Rezerwat faunistyczny (awifaunistyczny) utworzony w celu **ochrony koloni łągowych rybitw oraz miejsc bytowania ptaków siewkowatych, blaszkodziobych i rybitw w okresach ich wędrówek**.

Zasięgiem swym obejmuje stożek ujściowy Przekopu Wisły po obu stronach rzeki. Na obszarze administracyjnym Gdańska znajduje się część lewobrzeżna rezerwatu, położona na terenie Wyspy Sobieszewskiej. Jego powierzchnia wynosi 18,91 ha.

Część prawobrzeżna rezerwatu położona jest na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w otulinie Parku Krajobrazowego Mierzei Wiślanej. Rezerwat po stronie gdańskiej obejmuje najmłodszy fragment stożka ujściowego Przekopu Wisły. Część centralną zajmują płaskie obniżenia okresowo zalewane wodą. W części południowej występuje niewielkie jezioro deltowe. Stożek ujściowy Przekopu Wisły jest jednym z nielicznych odcinków polskiego wybrzeża, gdzie współcześnie zachodzi ciągły proces akumulacji rzecznej, morskiej, eolicznej i organicznej. W związku z tym na bardzo niewielkim obszarze wykształciła się mozaika siedlisk warunkująca rozwój zróżnicowanej roślinności i flory.

Flora gdańskiej części rezerwatu liczy blisko 300 gatunków. Kilka z nich podlega ochronie prawnej. Są to: *rokitnik zwyczajny* (*Hippophae rhamnoides*), *mikołajek nadmorski* (*Eryngium maritimum*), *kruszczyk szerokolistny* (*Epipactis latifolia*), *kruszczyk krwawoczerwony* (*Epipactis atropurpurea*), *kocanki piaskowe* (*Helichrysum arenarium*), *turzyca piaskowa* (*Carex arenaria*). Interesującą grupę tworzą rośliny solniskowe. Są to: *arcydzięgiel nadbrzeżny* (*Archangelica litoralis*), *aster solny* (*Aster tripolium*), *sitowiec nadmorski* (*Bulboschoenus maritimus*), *mannica odstająca* (*Puccinella distans*), *oczeret Tabernaemontana* (*Schoenoplectus tabernaemontani*), *muchotrzew solniskowy* (*Spergularia salina*).

Ujście Wisły jest bardzo ważnym miejscem w grupie terenów istotnych dla ptaków (jako miejsce odpoczynku i żerowania) w okresach ich wędrówek w tej części Europy.

Z tych względów jest to obszar o randze europejskiej i krajowej. **Jest to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów w polskiej strefie przybrzeżnej.**

Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie blisko 100 gatunków ptaków wodnych i błotnych. 20 z nich to gatunki lęgowe, pozostałe przebywają tu w okresach wędrówek szlakiem południowobałtyckim bądź zimują. Najlicniejszą grupą ptaków są blaszkodziobe i siewkowate. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje *biegus ziemny*, który tworzy kolonie sięgające 600 sztuk. Gniazdują tu bogate populacje wielu gatunków związanych z terenami otwartymi, co jest rzadkością na polskim wybrzeżu.

Ujście Wisły jest jednym w Polsce stanowiskiem lęgowym rybitwy czubatej i rybitwy popielatej oraz jedynym tak dużym w Polsce stanowiskiem mew małych.

Najcenniejsze dla ptaków są tereny otwarte - plaże, linia przyboju, łąchy przybrzeżne, nowe wyspy i półwyspy oraz wydmy w początkowych stadiach rozwoju. Z tego względu pośrednim celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu otwartego na możliwie jak największej części stożka przyujściowego.

9.3.4. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy jest formą ochrony wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody - jedną z czterech form ochrony indywidualnej.

Zgodnie z ustawą zespół przyrodniczo-krajobrazowy **wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.**

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Potoku Oruńskiego” powołany w 1999 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska IX/321/99 z dnia 29 kwietnia 1999 roku, zlokalizowany na pow. 82,83 ha Doliny Potoku Oruńskiego w Gdańsku. Utworzony w celu zachowania unikatowego charakteru przyrodniczo – krajobrazowego doliny erozyjnej w strefie krawędziowej Wysoczyzny Gdańskiej, a zwłaszcza zachowania

w niezmienionej formie takich jej elementów, jak ciek, sterasowane zbocza po dawnej uprawie rolniczej i specyficzna szata roślinna.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina Strzyży" powołany w 2001 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska XXXIII/1024/2001 z dnia 29 marca 2001 r. Zlokalizowany na pow. 381 ha Doliny Strzyży w Gdańsku, w otulinie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Utworzony w celu zachowania wyjątkowych walorów krajobrazowych terenu oraz bogatej szaty roślinnej przy jednoczesnym wdrażaniu zasady budowania ciągłości struktur przyrodniczych.

9.3.5. Użytki ekologiczne

Użytek ekologiczny jest formą ochrony wprowadzoną ustawą o ochronie przyrody - jedną z czterech form ochrony indywidualnej.

Zgodnie z ustawą użytkami ekologicznymi są zasługujące na **ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, jak naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.**

Chodzi tu o ochronę pozostałości naturalnych ekosystemów i interesujących skupień roślin, które znajdują się w otoczeniu obszarów zmienionych i użytkowanych przez człowieka i są istotne dla zachowania unikatowych zasobów genowych.

Użytek ekologiczny „Fort Nocek” powołany w 1996 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska XXXVI/420/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. Zlokalizowany na pow. 1,2 ha na terenie Fortów Napoleońskich przy ul. 3 Maja w Gdańsku, nad Dworcem PKS. Utworzony w celu **zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy**.

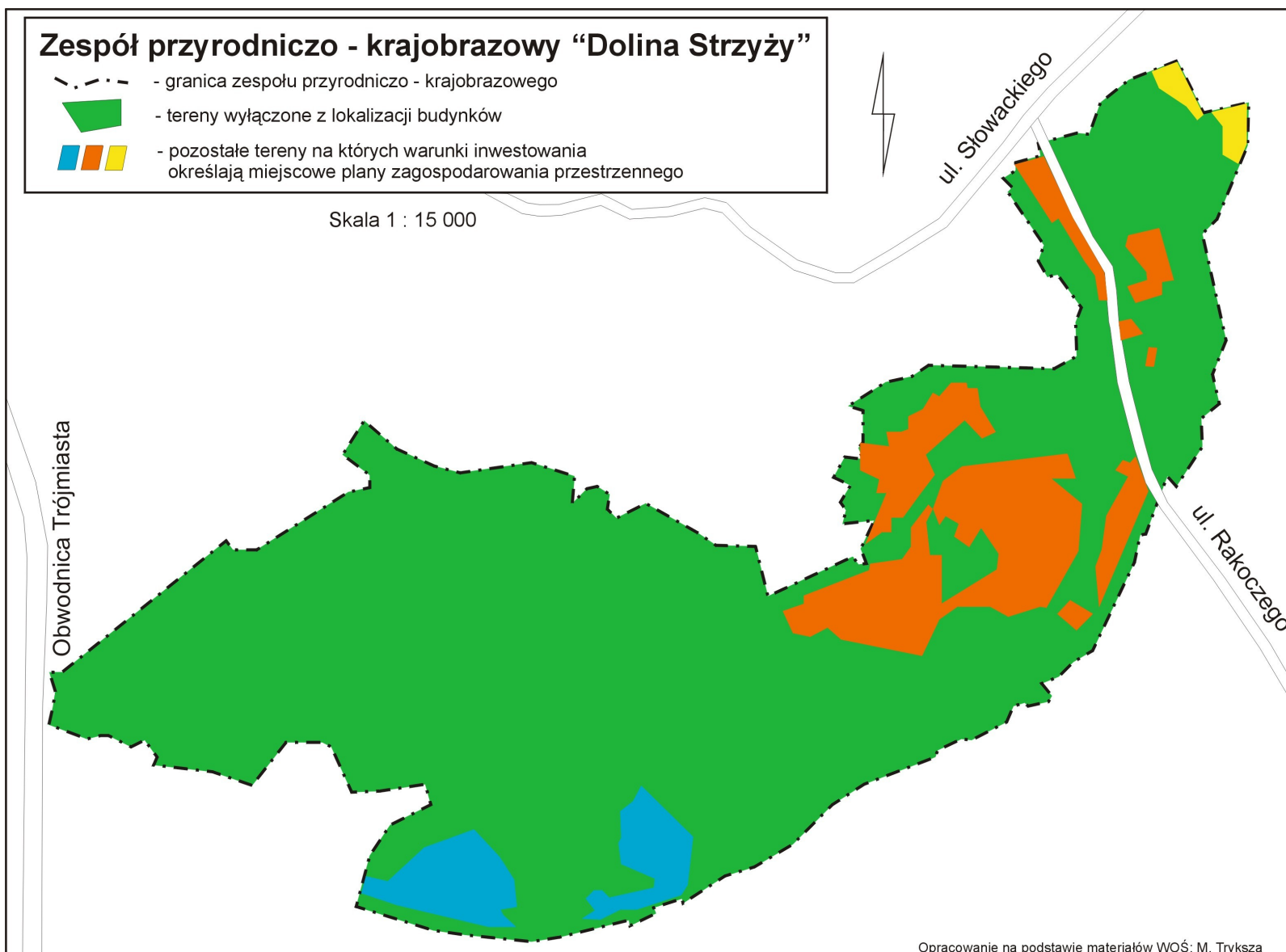
Użytek ekologiczny „Murawy kserotermiczne w Dolinie Potoku Oruńskiego” powołany w 1999 roku Uchwałą Rady Miasta Gdańska IX/320/99 z dnia 29 kwietnia 1999 r. Zlokalizowany na terenie fragmentu doliny Potoku Oruńskiego o pow. 2,895 ha w Gdańsku. Utworzony w celu **zabezpieczenia istnienia płatów muraw kserotermicznych wraz z bogactwem ich flory i fauny**.

Występująca nieleśna roślinność kserotermiczna (ciepłolubna) należy do rzadkich i ustępujących elementów szaty roślinnej Pomorza. Jej płaty wykształcają się na odlesionych, stromych zboczach, głównie o ekspozycji południowej. Obszar zajęty przez murawy ciepłolubne w Gdańsku – Oruni zajmują powierzchnię ok. 2 ha i jest wyniesiony do 49 m n.p.m. Z dwóch stron ograniczają go erozyjne rozcięcia z drogami gruntowymi i zaroślami. Zbocza osiągają nachylenie 40 stopni. Na terenie muraw stwierdzono występowanie dobrze wykształconych płatów muraw kserotermicznych, 232 gatunków roślin naczyniowych, w tym liczną grupę roślin ciepłolubnych nie występujących na innych terenach naszego regionu.

Użytek ekologiczny „Oliwskie Nocki” powołany w 2001 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 12/2001 z dnia 07 listopada 2001 r. Zlokalizowany na pow. 0,07 ha na terenie działki nr 313 obręb ewid.10 położonej przy ul. Podhalańskiej 13 w Gdańsku. Utworzony w celu **zabezpieczenia stanowiska hibernacji nietoperzy**.

Użytek ekologiczny „Luneta z Pasikonikiem” powołany w 2001 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 12/2001 z dnia 07 listopada 2001 r. Zlokalizowany na pow. 0,94 ha, na terenie dz. nr 566/3 obręb ewid. 67 położonej przy ul. Dąbrowskiego na terenie Fortów Napoleońskich w Gdańsku. Utworzony w celu **zabezpieczenia płatu nie użytkowanej roślinności ze stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków zwierząt**.

Użytek ekologiczny „Prochownia pod Kasztanami” powołany w 2003 roku Rozporządzeniem Wojewody Pomorskiego Nr 2/2003 z dnia 09 stycznia 2003 r. Zlokalizowany na pow. 0,05 ha, na terenie dz. nr 6 położonej na terenie Fortów Napoleońskich w Gdańsku. Utworzony w celu **zabezpieczenia zimowiska nietoperzy i stanowiska rzadkiego grzebacza**.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy
"Dolina Potoku Oruńskiego"
oraz użytek ekologiczny "Murawy kserotermiczne"

opr. na podstawie materiałów WOŚ UM: M. Tryksza

- - granica zespołu przyrodniczo - krajobrazowego "Dolina Potoku Oruńskiego"
- - granica użytku ekologicznego "murawy kserotermiczne"
- - park zabytkowy

9.3.6. Pomniki Przyrody

Według ustawy o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Na terenie administracyjnym Gdańska występuje 150 pomników przyrody. Za pomniki przyrody uznano: 112 sztuk pojedynczych drzew, 26 grup drzew, 1 aleję i 9 głązów narzutowych, 2 pomniki powierzchniowe. Wśród drzew pomnikowych najczęściej spotykane są buki i dęby.

Na terenie Gdańska można wyróżnić kilka większych skupień pomników przyrody - rejon starego Wrzeszcza, rejon Alei Zwycięstwa w sąsiedztwie Politechniki Gdańskiej oraz rejon starej Oliwy.

Lp.	Nr * rejestr.	Miejsce pomników przyrody	Gatunki drzew	Zarządca terenu
	2	3	4	5
Gdańsk – Brzeźno				
	754	ul. Południowa, ul. Puławskiego na skwerku	Topole białe – 2 szt. (jedna o trzech pniach)	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Lipce				
	303	przystanek kolejowy Gdańsk-Lipce po lewej stronie od mostu, nad Kanałem Raduni, na wzgórzu, skraj lasu komunalnego	Dąb i buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Łostowice				
	548	ul. Wielkopolska - nad stawem	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	550	ul. Wielkopolska - na poboczu, naprzeciw budynku nr 16	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	551	ul. Niepołomicka - u podnóża wzniesienia, naprzeciw budynku nr 18	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Morena				
	1048	ul. Rakoczego róg ul. Piecowskiej	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Nowy Port				
	1940	ul. Stara Twierdza - Wisłoujście	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1941	ul. Stara Twierdza - Wisłoujście	Topola biała.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Oliwa				
	125	ul. Poznańska 13	Sosna	Zarząd: St. Staszkievicz
	300	ul. Abrahama 28 – w ogrodzie	Lipy – 2 szt.	Zarząd: Jerzy Świątek
	752	ul. Bytowska przy potoku obok zabytkowej Kuźni Wodnej	Świerk zwyczajny obróśnięty winobluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	753	ul. Bytowska - ok.700 m na południe od zabytkowej Kuźni Wodnej	Brzoza brodawkowata	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

	535	ul. Czyżewskiego 20	Sosna pospolita	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	541	ul. Czyżewskiego - w ciągu drzew ulicznych naprzeciw pawilonu handlowego	Topola biała	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	546	ul. Czyżewskiego naprzeciw bud. nr 22 i 24	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	547	ul. Czyżewskiego - na zboczu skarpy w obrębie ogrodzonego terenu AWF	Sosny pospolite - 3 szt.	Zarząd: AWF Gdańsk
	581	ul. Czyżewskiego 29 - w zabytkowym parku należącym do Centr. Bibl. AWF	Cyprysiki groszkowe 2 szt. odm. szpilkowa	Zarząd: AWF Gdańsk
	582	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	Buk zwyczajny	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	583	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie ścieżki)	Buki zwyczajne – 2 szt. odm. czerwolistna	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	584	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (przy ogrodzeniu parku)	Klon jawor ze zrośniętymi konarami	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	585	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po prawej stronie boiska)	Dąb szypułkowy	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	586	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	Dąb czerwony	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	587	ul. Czyżewskiego 26 - w zabytkowym parku (po lewej stronie boiska)	Buk zwyczajny (zrośnięty)	Zarząd: Zespół Szkół Zaw. Nr 7 w Gd.-Oliwie
	457	ul. Cystersów - zieleniec	Tulipanowiec amerykański	Zarząd: Kuria Biskupia
	599	ul. Orkana 10	Buk odm. czerwolistna	Zarząd: PGM Oliwa
	578	ul. Polanki 19 - w ogrodzie od strony ulicy	Kasztan jadalny	Zarząd Państwo Knitter
	388	ul. Polanki 117	Buki – 2 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	389	ul. Polanki 117	Buk	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	390	ul. Polanki 117	Platan	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	391	ul. Polanki 117	Modrzewie – 3 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	392	ul. Polanki 117	Dąb szypułkowy	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	393	ul. Polanki 117	Świerki - 3 szt.	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	394	ul. Polanki 117	Lipy – 3 szt. zrośnięte	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	505	ul. Polanki 117 (przy boisku)	Świerk pospolity	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	558	ul. Polanki 117 - w odl. 5 m od trafostacji na terenie parku szpitalnego	Jodła kalifornijska	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	574	ul. Polanki 117 - w pobliżu warsztatu elektr. na terenie parku szpitalnego	Buk zwyczajny	Zarząd: Szpital Mar. Woj.
	301	ul. Polanki 119 w obrębie Sanatorium	Aleja lipowa	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	830	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Cyprysik Lawsona	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	831	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Magnolia drzewiasta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	832	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Żywotnik olbrzymi	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	833	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Miłorząb dwuklapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	834	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Modrzew europejski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	835	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Sosna wejmutka	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	836	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Grupa drzew:1/ Żywotnik olbrzymi;2/ Cisy – 2 szt.; 3/ Cyprysik nutkajski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	837	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Magnolia drzewiasta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

	838	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza	Grujecznik japoński-3 pnie	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	576	ul. Opacka 8 - Park Oliwski im.A.Mickiewicza przy stawie w pobliżu bud. IGW PAN	Wiąz z kwitnącym bluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	829	ul. Grunwaldzka 529	Grupa drzew: 1/ Sosna koreańska; 2/ Sosna rumelijska; 3/ Modrzew europejski; 4/ Cis drzewiasty; 5/ Żywotnik olbrzymi	Zarząd: PGM Oliwa
	978	ul. Liczmańskiego 9 w ogrodzie od strony podwórka	Grupa drzew: 1/ cis pospolity 2/ dwa bukszpany 3/ dwa żywotniki olbrzym. 4/ trzy cyprysiki groszk.	Zarząd: Pan Jan Barcewicz
	1094	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1095	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
	1096	ul. Subisława /Kupały - zieleniec	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
	1103	ul. Tetmajera 7	Cyprysiki groszkowe -5 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1066	ul. Bytowska 5	Buk pospolity z soplówką jeżowatą	Zarząd: Mirosław Bejma
Gdańsk – Orunia				
	979	ul. Uroczą 4 - na terenie posesji	Buk odm. czerwolistna	Zarząd: PGM Śródmieście
	1046	ul. Nowiny	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1047	ul. Nowiny 2	Buki czerwolistne -2 szt	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1098	ul. Nowiny - Park Oruński	Lipa drobnolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1099	ul. Nowiny - Park Oruński	Buk pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1100	ul. Nowiny - Park Oruński	Buki pospolite - 2 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1101	ul. Nowiny - Park Oruński	Dąb bezszypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1102	ul. Diamentowa 6	Wierzby - 2 szt.	Zarząd: Gd. Spół. Mieszk.
	1133	ul. Nowiny - Park Oruński	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Przymorze				
	1097	ul. Czerwony Dwór 10/1	Orzech włoski	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Śródmieście				
	122	ul. 3 Maja - nad torem kolejowym	Cis	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	827	ul. 3 Maja - nad torem kolejowym	Lipa drobnolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1049	ul. 3 Maja - na parkingu przy Urzędzie Pracy	Jesion wyniosły	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	413	ul. Powstańców Warszawskich park /naprzeciw Szpitala Kolejowego/	Topola czarna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	749	ul. 3 Maja na zapleczu bud. Polska Poczta, Telegraf	Jesion wyniosły	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	750	ul. Targ Sienny przy kanale Raduni, obok szafki elektr.	Kasztanowiec zwyczajny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	874	ul. Hucisko, Wały Jagiellońskie, Targ Rybny - skwer	Miłorząb dwukłapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk – Wieniec				
	359	ul. Kwiatowa – skarpa dz. 117/59	Dąb	Zarząd: Skarb Państwa
Gdańsk – Wrzeszcz				
	123	ul. Grunwaldzka 49/51 - w podwórzu	Cisy - 2 szt.	Zarząd: PGM Wrzeszcz
	466	ul. Do Studzienki 36 - na terenie przedszkola	Lipa drobnolistna	Zarząd: Przedszkole Nr 4
	467	ul. Do Studzienki 1 d - na zapleczu DS UG	Klon jawor	Zarząd: PG
76	468	ul. Do Studzienki i ul. Sobieskiego obok Przedszkola Nr 4	Grab pospolity porośnięty bluszczem	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	755	ul. Do Studzienki 37	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz ROM Nr 2

	488	ul. Jaškowa Dolina 27 (za ogrodzen.)	Miřorząd japoński	Zarząd: PGM Wrzeszcz
	500	ul. Jaškowa Dolina 44 na terenie Generalnego Konsulatu Ukrainy	Buk pospolity odm czerwolistna	Zarząd PGM Wrzeszcz
	501	ul. Jaškowa Dolina 72-68	Wiąz szypułkowy	Zarząd: PGM Oliwa
	503	ul. Jaškowa Dolina 50 - na trawniku przed Generalnym Konsulatem Biařorusi	Buk zwyczajny odm. czerwolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz
	575	ul. Jesionowa 6 – na terenie Inst.Ziemniaka	Buk odm. czerwolistna	Zarząd: Inst.Ziemniaka
	572	ul. Kręta - /na skraju skwerku/	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	577	ul. Wassowskiego - na skarpie powyżej ulicy	Buk zwyczajny (zrośnięty)	Zarząd: PGM Wrzeszcz
	481	ul. Sobieskiego 18 na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	Jarząd szwedzki	Zarząd: UG
	482	ul. Sobieskiego 18 na zapleczu budynku Instytutu Chemii UG	Lipa amerykańska	Zarząd: UG
	601	ul. Hallera 14 -przy Cent. Edukacji Naucz.	Dąb szypułkowy	Zarząd: CEN
	820	ul. Traugutta 11	Lipa drobnolistna	Zarząd: PGM Wrzeszcz
	451	Al. Zwycięstwa między ul .M. Skłodowskiej a ul. Smoluchowskiego	Lipa srebrzysta	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	498	Al. Zwycięstwa – w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	Brzoza brodawkowata	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	499	Al. Zwycięstwa - park im. Steffensa	Platan klonolistny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	600	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa w pobliżu hali sportowej PG	Buk zwyczajny odmiana czerwolistna	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	751	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Perełkowiec japoński	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	821	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Miřorząd dwukłapowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	822	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Dąb czerwony	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	823	Al. Zwycięstwa – w parku im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	824	Al. Zwycięstwa - park im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	825	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Platan klonolistny	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	826	Al. Zwycięstwa - w parku im. Steffensa	Kasztanowiec biały	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	1050	ul. Mierosławskiego róg ul. Kubacza	Wierzba	Zarząd: Gd. Melioracje
Gdańsk – Wysoka				
	579	ul. Galaktyczna - przy drodze do osady Owczarnia, przy ogrodzeniu bud. nr 29	Klon jawor	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	580	ul. Galaktyczna - po prawej stronie drogi jw. /naprzeciw nowych domków jednor./	Grusza pospolita	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Lasy Państwowe				
LeŚnictwo Renuzewo				
	121	oddz. 52 f ul. Polanki 125 /teren parku koło pałacyku/	Dąb	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	124	oddz. 52 f ul. Polanki 125	Topole – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	133	oddz. 112 d ul. Bytowska	Głaz narzutowy "Diabelski kamień"	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	559	oddz 90 f ul. Polanki 125; za budynkiem Dworu I-go	Sosny czarne – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	843	oddz. 112 a	Daglezja zielona	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	844	oddz. 1111	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk

	739	oddz. 112 b	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	1058	oddz. 114	Choina kanadyjska – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Leśnictwo Gołębiewo				
	1053	oddz. 25 n	„Kępa żywotnika”	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	1059	oddz. 70 a	Dąb szypułkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Leśnictwo Matemblewo				
	459	oddz.150 a	Modrzew europejski	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	508	oddz. 124 b -1km na północ od ul. Słowackiego	Buk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	806	oddz. 126 b	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	807	oddz. 128 c	Głaz narzutowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	839	oddz. 125 f	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	840	oddz. 127 c	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	841	oddz. 126 b	Świerk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	842	oddz. 126 b	Świerk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	922	oddz. 155 f	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	923	oddz. 144 b	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
	924	oddz. 146 a	Sosna pospolita	Zarząd: Nadl. Gdańsk
124	925	oddz. 47 a	Buk pospolity	Zarząd: Nadl. Gdańsk
125	1060	oddz. 127 f	Dąb szypułkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
126	1061	oddz. 125g/f	Dąb szypułkowy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
127	1062	oddz. 125g/m/f	Lipa drobnolistna	Zarząd: Nadl. Gdańsk
128	1063	oddz. 126f/127f	Sosna wejmutka	Zarząd: Nadl. Gdańsk
129	1064	oddz. 116 h	Daglezja zielona – 2 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
130	1065	oddz. 117 c	Cyprysyk Lawsona – 6 szt.	Zarząd: Nadl. Gdańsk
131	1077	oddz. 123 h i 130 d	Podgrzybek pasożytniczy	Zarząd: Nadl. Gdańsk
Lasy Komunalne m. Gdańska				
Gdańsk - Oliwa				
	206	w lesie przy przedłużeniu ulicy Abrahama	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	302	oddz. 34 h 3 km idąc niebieskim szlakiem od ul. Abrahama	Grupa dębów	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
Gdańsk - Wrzeszcz				
	402	oddz.40 c przy drodze na skraju lasu ok.20 m od przejścia w kier. ul. Batorego i ul. Sosnowej	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	403	oddz.40 c na granicy lasu przy drodze ok. 50 m od ul. Matki Polki w kierunku ul. Topolowej	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	405	oddz. c przy parkanie III LO ul. Topolowa	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
137	408	oddz 48 i przy drodze do stacji przekaźnikowej	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	409	oddz 48 i 10 m od drogi na granicy przy drodze prowadzącej od Ślimaka do ul. Hibnera	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	410	oddz 48 i przy drodze prowadzącej do stacji przekaźnika	Dąb	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
140	422	w oddz.47 b	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	423	oddz.48 i ok.50m od stacji przekaźnikowej przy drodze prowadzącej do parku w Dolinie Królewskiej	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

	424	oddz.36 i	Dęby szypułkowe - 3 szt.	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	426	oddz.47c	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	427	oddz.47 a -na skraju lasów obok kortu tenis.	Buk	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
145	428	oddz.35 d - przy skrzyżowaniu ul.Abrahama i linii oddz. 35 i 36	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
146	444	oddz.40 a -ul. Jaśkowa Dolina 8	Cis pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	445	oddz.40 c - 8 m od ul.Jaśkowa .Dolina w kier. amfiteatru leśnego	Buk pospolity	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
	502	oddz. 48	Głaz narzutowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
149	504	oddz.47 c -w pobliżu ZKPiG nr 17 ul.Traugutta	Dąb szypułkowy	Zarząd: ZDiZ Gdańsk
150	808	oddz.37 k - na granicy z oddz. 38	Głaz narzutowy " Głaz Borkowskiego"	Zarząd: ZDiZ Gdańsk

(stan na 31.12.2004 r.)

* numer kolejny w wojewódzkim rejestrze pomników przyrody

9.3.7. Ochrona gatunkowa.

Ochrona gatunkowa ma stosunkowo długą tradycję. Według ustawy o ochronie przyrody ochrona gatunkowa ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Przede wszystkim chroni się gatunki dziko występujące. Chroni się także okazy roślin występujące w ogrodach, parkach itp., jeżeli należą one do gatunku uznanego za chroniony. Ochrona gatunkowa polega na niedokonywaniu czynności, mogących zagrozić istnieniu poszczególnych roślin i zwierząt a także na obowiązku działania w celu ratowania poszczególnych gatunków zagrożonych wyginięciem.

Według zebranych informacji, na terenie Gdańska stwierdzono występowanie 41 gatunków roślin naczyniowych, grzybów i porostów uznanych za chronione. Wśród nich 29 gatunków jest objętych ochroną całkowitą, 12 gatunków objęto ochroną częściową.

Lista gatunków chronionych i rzadkich występujących na terenie Gminy Gdańsk

Gatunki chronione całkowicie:

rośliny naczyniowe:

1. Barwinek pospolity	Vinca minor
2. Bluszcz pospolity	Hedera helix
3. Cis pospolity	Taxus baccata
4. Gnieźnik leśny	Neottia nidus-avis
5. Grąźel żółty	Nuphar luteum
6. Jarząb szwedzki	Sorbus intermedia
7. Kruszczyk rdzawoczerwony	Epipactis rubiginosa
8. Listera jajowata	Listera ovata
9. Listera sercowata	Listera cordata
10. Mikołajek nadmorski	Eryngium maritimum
11. Mlecznik nadmorski	Glaux matitima

12. Naparstnica zwyczajna	Digitalis grandiflora
13. Pełnik europejski	Tollius euroaeus
14. Podrzeń żebrowiec	Blechnum spicant
15. Rojnik pospolity	Sempervivum soboliferum
16. Rokitnik zwyczajny	Hippophae rhamnoides
17. Sasanka łąkowa	Pulsatilla pratensis
18. Storczyk krwisty	Dactylorhiza incarnata
19. Storczyk szerokolistny	Dactylorhiza majalis
20. Śnieżyczka przebiśnieg	Galanthus nivalis
21. Tojad dziobaty	Aconitum variegatum
22. Wawrzynek wilczełyko	Daphne mezereum
23. Wiciokrzew pomorski	Lonicera periclymenum
24. Widłak goździsty	Lycopodium clavatum
25. Widłak jałowcowaty	Lycopodium annotinum
26. Wielosił błękitny	Polemonium coeruleum
27. Zimoziół północny	Linnaea borealis

grzyby:

28. Purchawica olbrzymia	Langermannia gigantea
29. Smardz	Morchella sp.

Gatunki chronione częściowo:

rośliny naczyniowe:

30. Bagno zwyczajne	Ledum palustre
31. Grzybienie północne	Nymphaea cfr candida
32. Kalina koralowa	Viburnum opulus
33. Kocanki piaskowe	Helichrysum arenarium
34. Konwalia majowa	Convallaria majalis
35. Kruszyna pospolita	Frangula alnus
36. Marzanka wonna	Asperula odorata
37. Paprotka zwyczajna	Polypodium vulgare
38. Pierwiosnka lekarska	Primula officinalis
39. Turzyca piaskowa	Carex arenaria
40. Turówka leśna	Hierochloa australis

porosty:

41. Płucnica islandzka	Cetraria islandica
------------------------	--------------------

Gatunki rzadkie:

42. Arcydzięgiel nadbrzeżny	Archangelica litoralis
43. Aster solny	Aster tripolium
44. Babka nadmorska	Plantago maritima
45. Babka Wintera	Plantago winteri
46. Bez koralowy	Sambucus racemosa
47. Centuria nadbrzeżna	Centaurium litorale
48. Centuria nadobna	Centaurium pulchellum
49. Chondrilla sztywna	Chondrilla juncea
50. Dąbrówka kosmata	Ajuga genevensis

51. Dąbrówka piramidalna	<i>Ajuga pyramidalis</i>
52. Dziewanna kutnerowata	<i>Verbascum phlomoides</i>
53. Dziurawiec skąpolistny	<i>Hypericum montanum</i>
54. Dzwonek pokrzywolistny	<i>Campanula trachelium</i>
55. Fiołek przedziwny	<i>Viola mirabilis</i>
56. Głóg Lindmana	<i>Crategus lindmanii</i>
57. Groszek czerniejący	<i>Lathyrus niger</i>
58. Gruszyca jednokwiatowa	<i>Pirola uniflora</i>
59. Jaskier różnolistny	<i>Ranunculus auricomus</i>
60. Kokorycz wątła	<i>Corydalis fabacea</i>
61. Komonica wąskolistna	<i>Lotus tenuifolius</i>
62. Kostrzewa leśna	<i>Festuca silvatica</i>
63. Kozłek bzowy	<i>Valeriana sambuccifolia</i>
64. Krwawnik wierzbolistny	<i>Achillea salicifolia</i>
65. Lepnica tatarska	<i>Silene tatarica</i>
66. Lnica wonna	<i>Linaria odora</i>
67. Łoboda oszczepowata	forma solniskowa
68. Manna gajowa	<i>Glyceria nemoralis</i>
69. Muchotrzew solniskowy	<i>Spergularia salina</i>
70. Namulnik brzegowy	<i>Limosella aquatica</i>
71. Niezapominajka leśna	<i>Myosotis silvatica</i>
72. Ostrzew rudy	<i>Blysmus rufus</i>
73. Paprotnica krucha	<i>Cystopteris fragilis</i>
74. Połonicznik kosmaty	<i>Herniarnia hirsuta</i>
75. Przetacznik górski	<i>Veronika montana</i>
76. Pszeniec gajowy	<i>Melampyrum nemorosum</i>
77. Mannica odstajaca	<i>Puccinella distans</i>
78. Rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum aquilegiifolium</i>
79. Sit Gerarda	<i>Juncus gerardi</i>
80. Sit Żabi	<i>Juncus ranarius</i>
81. Sitowiec nadmorski	<i>Bulboschoenus maritimus</i>
82. Szczaw ukraiński	<i>Rumex ukrainicus</i>
83. Świbka morska	<i>Triglochin maritimum</i>
84. Tojeść gajowa	<i>Lysimachia nemorum</i>
85. Turzyca odległokłosa	<i>Carex distans</i>
86. Wiechlina odległokłosa	<i>Poa remota</i>
87. Wierzbownica bladoróżowa	<i>Epilobium roseum</i>
88. Zachyłka oszczepowata	<i>Phegopteris polypodioides</i>
89. Zagorzałek późny	<i>Odonties serotina ssp litoralis</i>
90. Żabieniec trawolistny	<i>Alisma gramineum</i>

9.4. Cenne fragmenty zieleni urządzonej

Fragmenty zieleni urządzonej Gdańska, stanowiące pozostałość dawnych założeń parkowych i ogrodowych przy rezydencjach w mieście i dworach w jego sąsiedztwie zostały objęte ochroną razem z elementami architektury i znajdują się w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na terenie miasta Gdańska ustalono lokalizację 39 zabytkowych założeń dworsko-parkowych i willowo-ogrodowych (stan na 31.12.2004 r.).

1. Gdańsk-Matarnia, ul. Agrarna 2
2. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 1
3. Gdańsk-Oliwa, ul. Bytowska 4 - Dwór Schabental
4. Gdańsk-Brzeźno, Park Kuracyjny
5. Gdańsk-Oliwa, ul. Czyżewskiego 29 - Dwór Ludophine
6. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 5 -zespół willowo-ogrodowy
7. Gdańsk-Oliwa, ul. Grunwaldzka 529 - zespół willowo-ogrodowy
8. Gdańsk-Jelitkowo, Park Kuracyjny
9. Gdańsk-Kiełpino Górne, ul. Goplańska
10. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Do Studzienki 36, Królewska Dolina
11. Gdańsk-Szadółki (Rębowo), ul. Jabłonowa 49
12. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Jaśkowa Dolina 17
13. Gdańsk-wrzeszcz, ul. Jaśkowa Dolina 15
14. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha 293 - Dwór Ferberów
15. Gdańsk-Lipce, ul. Trakt Św. Wojciecha - Zajazd "Trzy Świńskie Głowy"
16. Gdańsk-Dolne Miasto, ul. Kieturakisa 1
17. Gdańsk-Nowe Szkoty, ul. Konrada Leczkowa 21
18. Gdańsk-Migowo, ul. Migowo Górne 6
19. Gdańsk-Orunia, ul. Nowiny 1
20. Gdańsk-Olszynka, ul. Olszyńska 37
21. Gdańsk-Oliwa, ul. Opacka 12
22. Gdańsk-Oliwa, Park Opacki
23. Gdańsk-Oliwa, Zespół Klasztorny Cystersów
24. Gdańsk-Piecki, ul. Piecewska 7
25. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 113-117 - Dwór VII
26. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 119/121 - Dwór IV Quellbrun
27. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 122 - Dwór III Schopenhauerów
28. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 124 - Dwór II Groddecków
29. Gdańsk-Oliwa, ul. Polanki 125 - Dwór I Monbrillant
30. Gdańsk-Oliwa, ul. Pomorska 68, Dwór Przymorze
31. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Srebrniki 1
32. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Traugutta 94-96 Dwór Św. Studzienka
33. Gdańsk-Kokoszki, ul. Stokłosa 32
34. Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Wajdeloty 13, Dwór Kuźniczki
35. Gdańsk-Jasień, ul. Zwierzyniecka 90/91
36. Gdańsk-Zakoniczyn
37. Gdańsk, Al. Zwycięstwa, Park Steffensa (M. Kasprzaka)
38. Gdańsk-Wrzeszcz, Park między ul. Partyzantów i ul. Grunwaldzką
39. Gdańsk, Park Marii Konopnickiej

Wymienione obiekty swoje walory zachowały w różnym stopniu. Niektóre z nich są stale pielęgnowane np. Parki Kuracyjne w Jelitkowie i Brzeźnie, Park Opacki, Park Oruński, Park Steffensa.

Inne tracą bądź już zatraciły cechy dawnej kompozycji oraz walory ściśle botaniczne. Rola terenów z zielenią urządzoną w systemie przyrodniczym miasta jest również zróżnicowana. Zależy ona głównie od zajmowanej powierzchni, istnienia połączenia z innymi terenami zielonymi oraz charakteru występującej na nich zieleni.

Biorąc pod uwagę unikalność składu gatunkowego a także znaczenie obiektu dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego miasta **za najcenniejsze uznano grupę obszarów parkowych podkreślonych w wykazie**. Oprócz niektórych zabytkowych

założeń do cennych zaliczono również pokryte zielenią forty pomiędzy ul. Dąbrowskiego a ul. 3 Maja i teren bastionów wzdłuż Optywu Motławy.

9.6 Główne przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie ochrony przyrody w 2004 roku.

1. Ośrodek Rekreacyjny nad Optywem Motławy.

Rewaloryzację zabytkowych fortyfikacji ziemno-wodnych w rejonie obecnego Optywu Motławy oraz ich adaptację do funkcji parkowej rozpoczęto w Milenijnym Roku - 1997. W ramach Ośrodka Rekreacyjnego nad Optywem Motławy na północnym brzegu ciek, na odcinku od bastionu św. Gertrudy do ul. Zawodników utworzono 12 hektarowy park spacerowo-wypoczynkowy.

W 2004 roku kontynuowano prace na kolejnym odcinku - od ul. Zawodników do ul. Elbląskiej.

W ramach projektu odtworzono historyczne ukształtowanie skarp, umocniono linię brzegową ciek za pomocą gabionów – skrzyń siatkowo-kamiennych oraz wykonano ścieżki spacerowe na koronie wału. Zabytkowy drzewostan głogowy poddano pielęgnacji, nasadzono nowe kwitnące krzewy oraz założono trawniki. Park wyposażono w ławki parkowe, kosze oraz plac zabaw dla dzieci. Wejście do parku wraz z placem zabaw zostały oświetlone. **Prowadzono również pielęgnację zieleni** oraz prace związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury parkowej na wykonanym w ubiegłych latach obszarze parku spacerowo – wypoczynkowego nad Optywem Motławy - **od bastionu św. Gertrudy do ul. Zawodników.**

2. Park nadmorski im. Prezydenta R. Reagana.

Inwestycja prowadzona jest od 2002 roku. W ramach przedsięwzięcia zlikwidowano ogrody działkowe, uprzątnięto teren i uregulowano stosunki wodne poprzez budowę zbiorników i rowów odprowadzających nadmiar wody. Strefy brzegowe zbiorników rowów wyłożono gotowymi matami wegetacyjnymi-konstrukcjami z włókna kokosowego obsadzonymi roślinnością brzegową i szuwarową

Na uporządkowanym pod względem sozologicznym i hydrologicznym terenie pasa nadmorskiego, w granicach ul. Piastowskiej do ul. Obrońców Wybrzeża prowadzono budowę parku spacerowo-wypoczynkowego. Wykonano pielęgnację istniejącego drzewostanu. Powstała sieć ścieżek pieszych i rowerowych o długości 8 km oraz zieleń na powierzchni 7,5 ha. W ramach nowego zagospodarowania założono zieleń parkową na powierzchni 3 ha, w tym atrakcyjne rabaty różane przy wejściu do parku od ul. Jagiellońskiej, zalesienia, aleje drzew ozdobnych oraz łąki kwietne i trawniki łąkowe. Park wyposażono w ławki parkowe i kosze na odpadki oraz tablice informacyjne. Prowadzono intensywną pielęgnację obszarów parku zbudowanych w ubiegłych latach.

3. Zieloniec wypoczynkowy przy zbiorniku wodnym w rejonie ul. Warszawska /Łódzka.

Na osnowie zbiornika retencyjnego utworzono zieloniec wypoczynkowy o powierzchni 0,8 ha. Wybudowano ścieżkę spacerową okalającą zbiornik i ustawiono przy niej ławki parkowe oraz kosze na odpadki. Plac wypoczynkowo-rekreacyjny wyposażono w urządzenia sportowe, szachownicę, ławki sportowe oraz

parking dla rowerów. Nasadzono drzewa i krzewy ozdobne oraz założono trawniki. Atrakcją stanowi ozdobna roślinność wodna i sztuczne szuwary ostoi dla ptactwa.

4. Rewitalizacja terenów leśnych w pasie nadmorskim, w rejonie ul. Łoży i Uczniowskiej, Gdańskiej.

Na obszarze 9 ha lasu komunalnego przeprowadzono likwidację substandardowej, nielegalnej zabudowy oraz nielegalnych składowisk śmieci. Przeprowadzono pielęgnację istniejącego drzewostanu leśnego. Odnowiono zalesienie na powierzchni 1 ha.

5. Rekultywacja terenu po byłym bazie ogrodniczej w Gdańsku Oliwie przy ul. Subisława.

W ramach prac usunięto zużytą zabudowę, nielegalne składowiska śmieci oraz założono zieleniec na obszarze 1 ha.

6. Odbudowa stawów w Parku Oruńskim ze zniszczeń powodziowych.

Wykonano prace bagrownicze, odbudowano czaszę zbiornika oraz urządzenia hydrotechniczne wraz z atrakcyjną kaskadą. Strefa brzegowa otrzymała biologiczną obudowę w formie gotowych mat kokosowych obsadzonych roślinnością.

7. Park nad Strzyżą przy ul. St. Wyspiańskiego i ul. Kubacza w Gdańsku-Wrzeszczu.

Zieleniec wypoczynkowy o powierzchni 2 ha o bogatym programie użytkowym (dwa place zabaw dla dzieci i młodzieży, plac sportowy, altanka, wybieg dla psów) otwarty w 2001 roku. W 2004 roku prowadzono pielęgnację zieleni oraz prace związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury parkowej.

8. Pielęgnacja zadrzewienia obszaru strefy ujęć wody pitnej Czarny Dwór i Zaspą.

Wykonano pielęgnację drzewostanu ozdobnego oraz powierzchni zadrzewionych pośredniej strefy wewnętrznej ujęć wody w rejonie ul. Czarny Dwór, Jana Pawła II i gen. J. Hallera o łącznej powierzchni 19 ha.

9. Adaptacja terenu po bazie paliw płynnych PKN Orlen w Gdańsku Nowym Porcie na park miejski.

Teren po byłej bazie paliw płynnych jest znacznie zanieczyszczony substancjami ropopochodnymi.

W 2004 roku wykonano dokumentację przedprojektową w zakresie inwentaryzacji terenu, określenia stopnia zanieczyszczenia obiektów i gruntu substancjami ropopochodnymi wraz z projektem koncepcyjnym detoksykacji budynków i gruntu.

10. Budowa zielni izolacyjnej i przyulicznej Gdańsku - Letnicy.

Wykonano nasadzenie drzew ozdobnych przyulicznych – etap I.

11. Dotacje z funduszy ekologicznych na realizację zieleńców wypoczynkowych na terenach nie będących własnością Gminy Gdańsk.

Powstał zieleniec osiedlowy na terenie S.M. Chełm o powierzchni 0,5 ha oraz zieleniec przy Hali Oliwia GKS 'Stocznowiec' o powierzchni 1 ha.

12. Utworzenie użytków ekologicznych w Gdańsku.

Na podstawie wykonanej aktualizacji dokumentacji oraz analizy ekonomiczno finansowej i formalno - prawnej projektowanych użytków ekologicznych przygotowano uchwały RMG w sprawie powołania 3 użytków ekologicznych (w pierwszej kolejności): „Łacha na Stogach”, „Migowska Bielawa” i „Łozy w Kiełpinie”.

13. Budowa Ścieżki dydaktycznej w Rezerwacie „Ptasi Raj”.

Wybudowano i oddano do użytku 2 wieże widokowe, w ramach drugiego etapu realizacji zadania. Wieże zostały wyposażone w poglądowe tablice informacyjne przedstawiające najważniejsze gatunki ptaków występujące na terenie rezerwatu.

14. Zagospodarowanie terenu gminnego w rejonie ul. Leśna Góra 8 na osiedlu Niedźwiednik.

Wykonano roboty ziemne i urządzeniowe na obszarze ok. 1500 m² polegające na uporządkowaniu terenu po dawnych ogrodach działkowych, wykonano schody terenowe oraz nowe nasadzenia i pielęgnację zieleni.

15. Pielęgnacja upraw leśnych w lasach komunalnych miasta Gdańska Kontynuowano pielęgnację upraw leśnych w lasach komunalnych Pasa Nadmorskiego oraz w rejonie dzielnicy Stogi i Górki Zach.

16. Realizacja ciągu pieszego łączącego osiedle Orunia Górna z Parkiem Oruńskim.

Wykonano pielęgnację zieleni w ciągu pieszym wraz ze schodami łączącymi ul. Raduńską z osiedlem Orunia Górna.

17. Budowa ścieżek rowerowych w Pasie Nadmorskim.

W ramach zadania realizowano pielęgnację zieleni ok. 1 km ciągu pieszo rowerowego w przedłużeniu ul. Jagiellońskiej, 1 km traktu pieszo – rowerowego w przedłużeniu ul. Kołobrzeskiej oraz ścieżki pieszo rowerowej w przedłużeniu ul. Obrońców Wybrzeża.

18. Budowa ścieżki rowerowej na Ekologicznej Wyspie Sobieszowskiej.

Na podstawie wykonanego projektu 8,5 km ścieżki rowerowej wzdłuż głównej osi komunikacyjnej wyspy rozpoczęto budowę 1,5 km odcinka biegnącego od przeprawy promowej w Świbnie do ul. Klimatycznej.

Wykaz drzew przeznaczonych do wycinki oraz liczba zamiennych nasadzeń

Drzewa /szt./ usuwane bez naliczania opłat /stan na 31.12.2004 r. wg wydanych 263 decyzji/							
usuwane ze względu na:							zalecone zamienne nasadzenia
	zagrożenie bezpieczeństwa	suche	zabiegi pielęgnacyjne	prace melioracyjne	przebudowę pasa drogowego	zagospodarowanie działki budowlanej	
	655	419	433	129	178	70	
<i>Ogółem</i>	1885						1073

Drzewa /szt./ i krzewy /m²/ usuwane z naliczaniem opłat /stan na 31.12.2004 r. wg wydanych 29 decyzji/					
do usunięcia		do przesadzenia /opłaty zawieszono na dwa lub trzy lata/		w zamian za nasadzenia /opłaty zawieszono na trzy lata/	
drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /	drzewa /szt./	krzewy /m ² /
81	343	79	84	4	---

W 2004 roku z tytułu opłaty za usuwane drzewa i krzewy do Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wpłynęło – 750.128,76 zł.

